

2011.
december
2. szám
100 Ft

Mi Írtuk

Aktuális

Mozgalmas hónapok iskolánkban: november vége, december eleje

Különösen mozgalmasra, programokban gazdagra sikeredett ebben a tanévben a november vége, december eleje. **3 projekthét** is szinte egyszerre bonyolódott le iskolánkban.

Az **egészség héttel** kezdtünk november végén. Az osztályok minden délután más és más programon tölthették idejüket: a sportdélutánon **váltóversenyek** zajlottak, de volt **salátabár**, **szellemi vetélkedő**, **zöldség-gyümölcs szobrászat**, egészséges életmódhoz kapcsolódó **számítógépes játékok**, **terítési verseny** és egy **egész projekt nap**, ahol teljesen rendhagyó módon zajlottak a foglalkozások vendégelőadókkal.

December 1-jén kezdetét vette a **Vörösmarty-hét**. A megnyitó ünnepséget követően egész héten **tantárgyi versenyek** folytak: **matek**, **biológia**, **Szép Magyar Beszéd**, **Vörösmarty-vetélkedő**, **EU-vetélkedő**. A december 10-ei szombaton gazdára talált a **Vörösmarty Kupa** is.

És hamar a közelgő ünnepről se feledkezzünk meg, mindeközben a **karácsonyi projekt** is beindult, melynek elemei az **adventi koszorú készítés**, a **karácsonyi díszgyártás**, a **fenyőállítás**, a **december 2-ai Mikulás buli** és **csángó barátaink érkezése**.

Azt gondolom, a kínálat szerteágazó volt, és mindenki megtalálhatta a kedvére valót. Ez meg is látszott a programokon résztvevő gyermekek számán. A versenyek eredményhirdetésére az utolsó tanítási napon kerül sor. Bízunk benne, hogy mindenki jól érezte magát a szerteágazó programsorozaton.

Íme néhány kép az eseményekről:

Szilvike néni

Készül a saláta

Alakulnak a zöldségszobrok

Mikulás buli az aulában

Fejtörés a szellemi vetélkedőn

Adventi koszorú készítés

21. Vörösmarty-hét az iskolában

Iskolánk 21 évvel ezelőtt, 1990. december 1-jén vette fel Vörösmarty Mihály, a XIX. század egyik nagy költőjének nevét. Azóta hagyománnyá vált, hogy a költő nagysága előtt egy hetes ünnepi programmal tisztelgünk.

Idén a 6. osztályosok egy csoportja nyitotta meg a Vörösmarty-hetet. Műsorukban visszaemlékeztek a névadó ünnepségre, az előkészületekre, Vörösmarty Mihály életére és munkásságára. Ehhez segítségükre volt az idén már 20. születésnapját ünneplő Mi Írtuk című iskolaújság.

Miért is ez a nagy, kiváltságos hódolat Vörösmarty Mihály előtt? Az iskolaújság legelső számából idézek:

„A költőóriást kicsit az újszásziak maguknak is tekinthetik, hiszen kétszer is járt városunkban. Először 1849. januárjában volt itt, amikor a kormány Debrecenbe költözött. Ő is elindult családjával Pestről. Akkor az út nyolc napig tartott Debrecenig. Szolnokig el lehetett jutni vasúton. Innen a kegyetlen hidegben, fagyos időben már csak szekérrel lehetett tovább utazni. A költő, aki feleségével, három gyermekével utazott, legkisebb gyermekét – alig nyolchetes kislányát – öccséhez, Vörösmarty Jánoshoz hozta Újszászra. Ő az Orczy-birtokon gazdatisztként dolgozott, és itt maradt a kisbaba a dajkával együtt.

Az 1848/49-es szabadságharc bukása után Bajza József költőtársával együtt érkezett ismét Vörösmarty Jánoshoz azért, hogy menedéket találjon az üldözők elől.”

A héten kezdetét vették a már hagyománnyá vált programok. A tanulók összemérhetik tudásukat a különféle tantárgyi és ügyességi versenyeken, a Vörösmarty-kupán.

Vörösmarty verseit olvasgatva rátaláltam néhány olyan üzenetre, melyeket mintha a mi saját emlékkönyvünkbe szánt volna a költő. Fontoljuk meg őket!

Zsófi néni

EMLÉKSOROK:

„Boldog az, aki jeles célját izzadva eléri,
S bármily munka legyen, súlyát megbírni törekszik,
Állhatatosságát jutalommal örömmre tetéztet
Végezet ingerli, s más több munkákra vezérli.”

„- A múltat tiszteld a jelenben s tartsd a jövőnek.
- A múltat tiszteld, s a jelent vele kösd a jövőhöz.
- Gyűjts, takaríts a nemzetnek s tudománynak egyenlőn.
- A gát nem mindig akadály; Hol nem mehetsz, ugratva szállj.
- Bátor okosságban s bátorságodban okos légy.”

20 éves az iskolaújság

Húsz év már az ember életében is jelentős szakasz, de még *jelentősebb egy újság „életében”*. Az ember felnőtté válik ez idő alatt, s mi is *felnőttcipőbe léptünk*, úgy hiszem.

A *tartalom változatlan*, a középpontban iskolánk történései állnak, a *logó szintúgy állandó*. Ami húsz év alatt *változást mutat*: a technika nyújtotta újdonságok az *újság küllemében*, s ami ettől fontosabb: a *diákszerkesztők csapata évről évre megújul*. Jótékony, hasznos ez a változás: több szerkesztő, több nézőpont, több újdonság az állandóság mellett.

Ha figyelmesen jártok-keltek az iskolában, a könyvtár előtti faliújságon látható a *változás egy szelete*. Kitéttük, megtekinthető az első két szám az 1990-es évekből, és a legutóbbiak is. Bízunk benne, hogy megmaradunk a következő 20 évben is!

Boldog születésnapot kedves MI ÍRTUK!

Szilvike néni

Éjjel, szellemek, borzongás, izgalom... Avagy milyen egy éjszaka az iskolában?

Az idei tanév volt a második, hogy tanáraink az általános iskolában halloween éjszakát rendeztek számunkra, amelyből különlegessége miatt szeretnénk hagyományt teremteni.

A *halloween ősi kelta hagyományokból kialakult ünnep, amelyet elsősorban az angolszász országokban tartanak meg, bár mára az egész világon elterjedt, így szívgorgott be hazánkba is. Ez a boszorkányok, kísértetek és egyéb szellemek ünnepe, melybe belemosódott a keresztény halottak napja is, ezért nálunk október 31-én ünneplik.*

Az éjszakai halloween parti gondolata tavaly Siska Csilla tanárnőben fogalmazódott meg először, és a sikeren felbuzdulva idén is nagyon vártuk, hogy vajon lesz-e lehetőség ismét az iskolában éjszakázni. És lett...

Október közepétől 5 fős csapatokat szerveztünk, és belefogtunk a pályázatírásba, hiszen az éjszakai programokra való bekerülés feltétele egy jól meg- szerkesztett pályamunka leadása volt. A pályázat- nak tartalmaznia kellett egy találó csapatnevet, egy rémisztő jelmeztervet, egy csapatindulót, egy fogal- mazást arról, mi miatt szeretnék az éjszakát az isko- lában tölteni és egy receptet, amelyet el is kellett a csoporttagoknak készíteni a bulira. Végül 7 diákcsa- pat örülhetett a bejutásnak.

Miután vége lett a délutáni tökbálnak, kezdetét vette

az éjszakai multság. Megvacsoráztunk, majd átöltöztek a csapattagok az általuk tervezett és készített jelmezbe. Volt itt minden: vámpírfiúk, ördöglányok, örült nyuszik, gyilkos babák serege. Tanáraink is velünk mókáztak, ők is jelmezbe bújtak. Sok izgalmas játékban vehettünk részt koordinálásukkal az éjszaka folyamán, ilyenek voltak például: tökkeresés a sötét udvaron lámpa nélkül, szellemidéző tánctanulás, horror paró- dia készítése, rémisztő activity élő bábuval, arcfestés, tűzgyújtás, varázsigeírás, cukorkarablás, csontváz részeinek felismerése tapogatás útján stb.

A legizgalmasabb feladatok egyikének a koponyakeresés bizonyult a sötétkam- rában. Ez felért egy igazi bátorságpróbával, hisz a sötétség, a furcsa zajok mel- lett az iskola volt tanítványai is ijesztgették a mit sem sejtő játékosokat.

Az éjszaka folyamán annyit szórakoz- tunk, játszottunk, hogy hajnalra minden- ki jól elfáradt, végül 5 órakor hajtottuk álomra a fejünket az első emeleti aulá- ban. Örültünk a megérdemelt pihenőnek. Reggel fél nyolckor viszont már talpon voltunk, megreggeliztünk, végül eredményhirdetés zárta a progra- mot.

Mindenki jutalommal térhetett haza, és az őszi szünetben jól kipihenhet- te a fáradalmakat. Köszönjük szépen az élményt, idén is rendkívüli sikere- dett.

És hogy kik juttattak hozzá bennünket? Íme: *Siska Csilla, Hájerné Kis Ágnes, Pap Szilvia, Juhászné Ulviczki Zsófia, Tóth Gábor, Juhász Attila* és a gimnázium képviselői, *Bóta Anita, Kecskés László*.

Külön köszönet iskolánk igazgatónőjének, *Bogárné Simon Klárának*, hisz nemcsak az intézményt bocsátotta a rendelkezésünkre, de a nyolcadikosok közt *aktív csapattagként* egész éjjel méltón helytállt.

Szilvike néni segítségével Bianka

A Mikulás története

Egyes országokban *december 6-án*, még máshol karácsonykor várják a Mikulást. Országunként más és más legenda és szokás kapcsolódik hozzá.

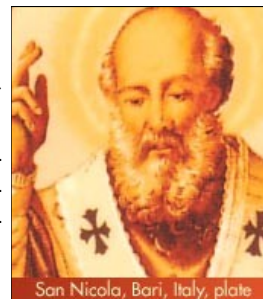
A történelmi *Szent Miklósról* igen keveset tudunk. Szüleitől örökölt vagyonát elosz- totta a szegények és a rászorulóknak között. Gyorsan híre kelt emberszeretetének, jósa- gának, többen foglalták imába a nevét. Végül szentté avatták. A legenda szerint hosz- szú öregkor után *342.december 6-án* halt meg.

Mikulás alakja különbözőképpen jelenik meg az országokban.

Az **Egyesült Államokban** *Santa Clausnak* hívják, szánját Rudolf nevű rénszarvasa húzza. **Olaszországban** *Babbo Natalénak*, **Németországban** *Weihnachtsmann-nak*, **Angliában** *Father Christmasnek* nevezik.

A **holland** gyerekek a Mikulást *Sinterklass* néven várják december 6-án., aki szerin- tük Spanyolországban él. **Svájcba** december 5-én látogat el, és ezen a napon több ezer ember öltözik be jelmezbe és mulatozik hajnalig. A **svéd** télapó *Jul Tomte*, azaz kará- csony emberke. **Finnországban** *Jouluppu*ki hozza az ajándékot, aki a gyerekek szer- rint Lappföldön él.

A **magyar Mikulás** Nagykarácsonyban lakik, egy Fejér megyei kis községben. Kará- csony előtt ezer meg ezer levél és képeslap érkezik szinte az ország minden települé- séről ide, hogy Nagykarácsonyon keresztül ünnepi bélyegzővel érkezzen meg a cím- zetthez.

San Nicola, Bari, Italy, plate

Dóri

Karácsony a nagyvilágban

Vajon hogyan ünnepelnek más népek ilyenkor decemberben? Ugye bennetek is felmerült már a kérdés. Utána néztem, íme:

Ausztria: December 6-án a jó gyerekek diót, almát, és édességet kapnak a Mikulástól, december 24-én a kis Jézus hozza a karácsonyfát. Talán az itteni szokások hasonlítanak legjobban a mieinkhez, az Osztrák-Magyar Monarchia közös hagyományai miatt.

Anglia: Innen ered a levélírás hagyománya a Mikulásnak. A megírt kívánságlistát egy kandallóba dobják, így a tartalmát a füst elviszi az Északi-Sarkra.

Kenya: Zöld növényekkel, lufikkal, virágokkal díszítik a templomokat. Az ünnepi vacsorát a szabad, nyílt tűzön készítik el. Erre az ünnepre a már messze került rokonok is hazalátogatnak.

Új-Zéland: Mivel ebben az országban nyáron van karácsony, a lakosok piknikeznek, vagy a tengerpartra mennek, ahová sonkát és jégbe hűtött sört visznek magunkkal.

Dél-Afrika: A karácsony itt is nyári ünnep, a barátok és családtagok látogatásakor ünnepi csomagokat adnak egymásnak, ezek általában édességet rejtene.

Ausztrália: Nyolc fehér kenguru húzza a Mikulás szánját ebben az országban. Nyári ünnep lévén az emberek a tengerpartra mennek, krikettet játszanak. (krikett=labdajáték)

Portugália: A cipőket a kandallóra teszik, ezekben sorakoznak reggelre az ajándékok. A portugál családoknál a vacsora általában sózott, szárított tőkehal burgonyával.

Amerika: Mivel Amerikában rengeteg, különböző országból érkezett lakos él, itt nagyon megoszlanak a szokások. A családok többségében hagyományosan pulykát sütnék; a lengyelek, főleg az idősebbek keilbasit (lengyel kolbászt) készítenek. Az olaszok még a hazától távol is ragaszkodnak a lasagnéhoz.

Spanyolország: Itt az erkélyen bemászó Télapó az ajándékosztó, tőle várja minden gyerek a megérdemelt csomagot. Január 6-án a három bölcs újra meglepetéssel kedveskedik.

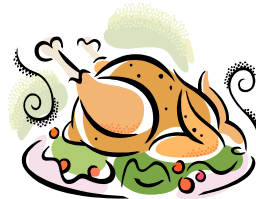
Dóri

Szilveszter

Szilveszter éjszakáján búcsúztatjuk az óévet, köszöntjük az újat. Az év utolsó éjszakáján ünnepel a világ, pezsgők durrannak, trombitáktól hangosak az utcák, a lakások, a szórakozóhelyek. Éjfélkor mindenhol elhangzik a **B.Ú.É.K.** és durrannak a pezsgős üvegek. Szilveszter és az újév napjához számtalan babona és népszokás kötődik:

1. A babona szerint, aki *lencsét* eszik, annak biztosan nem ürül ki a pénztárcája.
2. Azt tartják, *csirkét* nem szabad enni, mert elkaparja a szerencsét.
3. *Halat* csak a vízparton élők egyenek, mindenki másnak elúszik a szerencséje.
4. *Pulykát* enni sem szerencsés, mert mérget hoz a házhoz.
5. Válasszunk *malacsültet*, ugyanis azt tartják: a disznó előtúrja a szerencsét.
6. Együnk *rétest*, az hosszúúra nyújtja az életet és a boldogságot.
7. Régi babona az *egész kenyér* megszegése is, hogy a családnak az újévben mindig legyen kenye.

Dóri

Vers

Mentovics Éva
Karácsonyi jókívánság

Szent karácsony beköszöntött,
pompázatos ruhát öltött.
Oly szaporán, mint a zápor,
ezer csillag hull a fáról.

Örömkönnyekek hullnak egyre,
s pottyannak a kis kezekre.
Fenyőfánkat körbeálljuk,
és egymásnak azt kívánjuk:

E szép este minden fénye
adjon erőt az új évre.
Minden napja legyen ünnep,
melengesse kis szívünket.

Választotta: Margó

Justin Bieber

Sztárpletykák

Életrajz:

Justin Drew Bieber 1994. március 1-jén született Kanadában. Már fiatal korában különböző dalversenyeken komoly helyezéseket ért el. Közben több hangszeren is megtanult játszani (zongora, gitár, trombita, dob). 2007-ben a youtube nevű videómegosztóra feltöltött videói hozták meg a népszerűséget a számára. Így fedezte fel Usher, aki le volt nyűgözve a hangjától. Lemezszerződést ajánlott neki, aztán el kezdték a bemutatkozó lemez előkészületeit. A debütáló albuma 2009-ben jelent meg, és azóta is sorban jönnek ki a lemezei. A tini lányok kedvencévé vált, nem csoda, hisz elég megnyerő külsővel rendelkezik.

Videóklippjei:

- One time
- One less lonely girl
- Baby
- Never let you go
- Never say never
- Mistletoe
- U smile

Hornyák Erzsébet és Vali

Armando Christian Pérez - Pitbull

Született: 1981. január 14.-én Miami-ban, Floridában (USA).

Ismertebb nevén **Pitbull**, ő egy kubai származású amerikai rapper. Zenei tevékenysége 1997-ben indult. Dalszövegíró és ismert zenészek mellett működik közre, így vált nálunk is ismertté.

2002-ben közreműködött Lil Jon *Kings of Crunk* albumán. 2004-ben jelent meg az első albuma *M.I.A.M.I.* (Money Is a Major Issue) címmel a TVT Records gondozásában.

Ennél a kiadónál még két albuma látott napvilágot, az *El Mariel* (2006) és a *The Boatlift* (2007).

A 2009-es *Rebellion* című lemezét már az Ultra Records jelentette meg.

2011-ben közreműködött Jennifer Lopez *On the Floor* című dalában, innen ívelt felfelé karrierje is. Dolgozott többek között Marc Anthony-val, T-Pain-nel, Enrique Iglesias-szal, Chris Brown-nal, Ne-Yo-val és Afrojack-kel. Enrique Iglesias-szal is összeállt egy közös dalra, aminek címe : *I Like How It Feels feat.*

Számai lendületesek, fülbe mászóak, nem véletlen, hogy a közönség kedvencévé vált.

Hornyák Erzsébet és Lili

Zeneajánló

Szereted a jó zenét? De nincs ötleted, mit hallgass? Vagy csak nem ismered a szám címét, amelyiket múltkor az osztálytársad mutatott? Összegyűjtöttem párat, keress rájuk a youtube-on, hátha megtalálsz. Vagy csak nem ismered a szám címét, amelyiket múltkor az osztálytársad mutatott? Összegyűjtöttem párat, keress rájuk a youtube-on, hátha megtalálsz. Vagy csak nem ismered a szám címét, amelyiket múltkor az osztálytársad mutatott? Összegyűjtöttem párat, keress rájuk a youtube-on, hátha megtalálsz.

Alexandra Stan - Energy
Madcon feat. Ameerah - Freaky Like me
Rihanna - We Found Love
Liviu Hodor feat. Mona - Sweet love
Tolnai Renáta - Ékszer
Sac Noel - Loca People
Dj Antoine - Welcome to St. Tropez

Jason Derulo - Fallen Andra - Telephone
Selena Gomez - Love you like
Sean Paul feat Alexis Jordan - Got 2 Luw
Gym Class Heroes feat Adam Levine - Stereo hearts
David Guetta feat Usher - Without you
Adam Lambert - Mad

world
Smile of hell - Mit tehettem volna
Children of distance - Hajnal

Aldáska

Filmajánló

Jön a szünet, irány a mozi. A szolnoki mozik decemberben a következő filmeket játsszák, érdemes valamelyiket megnézni. A kedvére valót mindenki megtalálhatja, mert van köztük rajzfilm, akciófilm, romantikus vígjáték stb.

- ♣ Csizmás, a kandúr
- ♣ Runnapló
- ♣ Szilveszter éjjel
- ♣ Pénzcsináló
- ♣ Mission Impossible - Fantom protokoll
- ♣ Az élet fája
- ♣ A legsötétebb óra
- ♣ Táncoló talpak 2
- ♣ Fegyveres prédikátor
- ♣ Jack és Lill

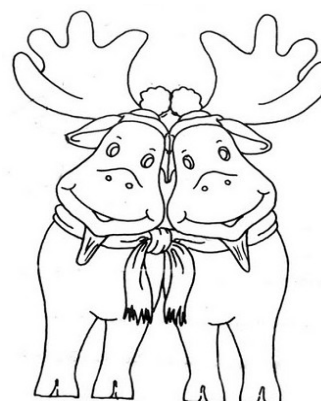

Áldáska

Színezz!

Alsósok figyelem! Színezzétek ki a képeket, így egyedivé válik az újság. Jó szórakozást!

2012

JANUARY							FEBRUARY							MARCH						
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	4	5	6	7	8	9	10
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	11	12	13	14	15	16	17
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	18	19	20	21	22	23	24
29	30	31					26	27	28	29				25	26	27	28	29	30	31

APRIL							MAY							JUNE						
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1	2	
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30

JULY							AUGUST							SEPTEMBER						
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1		
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
29	30	31					26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29

OCTOBER							NOVEMBER							DECEMBER						
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30		23	24	25	26	27	28	29

Naptár

Hogy jövőre is mindig képen legyél, és ne tévedsz el a napokat, az idén is meglegyünk egy naptárral.

Vágd ki!

Találkozunk az új esztendőben is!

Diáktól

Könyvajánló Harry Potter

J. K. Rowling könyvsorozata 1992. június 30. és 2007. július 21. között íródott, mely világszerte több tucatnyi nyelvre lefordítva a fiatalok és középkorúak körében óriási sikert aratott.

A történet egy ifjú varázslót mutat be, akinek a varázslóvilág rengeteg újdonságot rejt, mivel 11 éves koráig arról sem tudott, hogy egyáltalán léteznek varázslók. Belecsöppenve ebbe az új, titkokkal, rejtélyekkel és csodákkal tarkított világba, részről részre megismeri múltját, mely egy gonosz, ám felettebb nagy tudású varázslóhoz vezet, aki megölve családját, őt veszi célba egy még születése előtt keletkezett jóslat miatt. Bekerül a Roxfortba, ami egy varázsló- és boszorkányképző iskola. Ott rádöbben, hogy nagyon sok varázsló van még rajta kívül.

Kezdetben egyszerűnek tűnik számára minden, bár vannak apró különbségek az eddigi életéhez képest. Ebben az iskolában ugyanis nem történelmet, nyelvtant vagy matekot tanulnak, hanem mágia történetet, bűbáj- és bájitalt tanítanak. Foci helyett a kedvenc sportág a **kividdias**. Ahogy telik az idő, rá kell jönnie, hogy semmi sem olyan egyszerű, mert a varázslók között nem csak jók vannak. Életre szóló barátságokat köt, és életre szóló ellenségeket szerez. Megismeri pártfogóját, egyben az iskola igazgatóját, Albus

Dumbledore-t, aki nemcsak tanára és barátja lesz, hanem felkészíti mindarra, ami még Harryre vár.

Ahogy az időben haladunk, úgy egyre nagyobb rejtélyekkel és kihívásokkal kell szembenéznie, hogy elérje végső célját, az ellensége legyőzését. Hogy mi mindent kell még megtennie és mennyi áldozatot kell még meghoznia, mielőtt a végső csata megtörténne? Hát ehhez ezt a kalandokkal és csodákkal övezett varázslóösvényt Harryvel együtt kell végigjárnod!

Mindazoknak a figyelmébe ajánlom ezt a kötettsorozatot, akik egy kicsit kilendülnének a szürke hétköznapiakból, vagy csak egy kis csodára, egy kis újra vágnak. Hiszen ez a regény egyszerre szól a barátságról, a gonoszságról, a szeretetről, a tudatlanok gyengeségéről, a lélekről, az erőről, a csodákról és még sok olyan dologról, amit a mindennapokban vagy nem tapasztalhatunk, vagy csak észrevétlenül elmegyünk mellette.

Mirislai Beatrix (6. c)

A csángókról

Érdekesesség

A **csángók** több Romániában élő magyar nyelvű kisebbségi népcsoport összefoglaló neve. Három fő csoportjuk van: a moldvai csángók, a gyimesi csángók és a barcasági csángók.

A **moldvai csángók** Moldva tartományban élnek. A magyarul még tudó moldvai csángók száma 62 ezer körülire tehető, ez a népcsoportnak csak mintegy egynegyede. A népcsoport magját feltehetően a honfoglaláskor határőrzőként kint hagyott magyarok alkották, akik mellé a magyar királyok a 12–13. században erdélyi és Felső-Tisza-vidéki magyarokat telepítettek.

A moldvai csángók egy kisebb része a magyar nyelv olyan változatát beszélik, amely sok vonásában a középkori magyar nyelvet őrzi. Számos olyan régi szavuk van, amely a mai magyar nyelvből már eltűnt (*filjesz, ahét, búcsü, csúkmony, eszüdni, jü, külpis*), ezenkívül sok román jövevényszót is használnak. Ma ez a magyar nyelv egyetlen önálló dialektusa, azaz az irodalmi nyelvtől erősen különböző nyelvváltozat. Beszédük nehezen érthető más magyarok számára. Ezt tapasztalhattátok, mikor betlehemes műsorukat néztétek a Művelődési Házban.

A **gyimesi csángók** Moldva és Erdély határán, a Tatros folyó forrásvidékén élnek. Őseik a 17–18. században csiki székely és moldvai magyar falvakból vándoroltak ki. Fő foglalkozásuk a havasi állattenyésztés és a fakitermelés. A nyaranta lezajló jászberényi Csángó Fesztiválra ők, azaz gyimesi csángók szoktak érkezni Gyimesfelsőlokról, Fényespatakaról.

Településeik:

- ◆Gyimesfelsőlok
- ◆Gyimesközéplek
- ◆Gyimesbükk

Gyimesfelsőloki iskola, minden nyáron a Csángó Fesztivál résztvevőinek szálláshelye

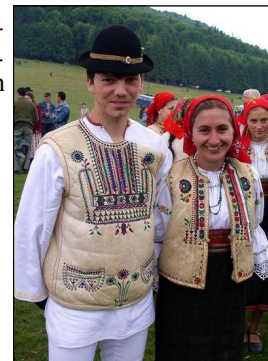

A **barcasági csángók** székely eredetű népcsoport, akik Brassó közelében laknak. Magukat magyaroknak mondják, a szomszédos székelyek hívják őket csángóknak. Nyelvük nagyjából megegyezik a székelyekével. A Négyfaluban és a Háromfaluban lakó fő csoportjukat hétfalusi csángóknak nevezik.

Településeik:

- ♦Apáca
- ♦Barcaújfalú
- ♦Krizba

Gyimesi csángó fiatalok népviseletben.

A nálunk járt moldvai csángó fiatalok műsora. Népviseletük eltér a gyimesi csángókétól.

Szilvike
néni

Állatbarát

Cicákról cicakedvelőknek

Úgy döntöttél, hogy kiscicát szeretnél? Be is szereztél egyet? De nem értesz a gondozásához, etetéséhez? Gondoltuk, macskabarátoknak is kedvezünk, és táblázatba gyűjtjük össze a fontosabb tudnivalókat.

ÉTKEZÉS:

A kiscica kora (hónap)	Csak alutasakos étrend (alutasakos eledel/nap)	Kevert étrend (alutasakos eledel+száraz eledel) mennyisége naponta	Száraz eledel (g/nap)	Az étkezések száma naponta
0-3	2-3	1 tasak+30 g száraz	35-60	4-5
4-5	3-4	2 tasak+15-20 g száraz	70-75	3-4
6-12	4	2 tasak 20-25 g száraz	75-80	2-4

SZŐRÁPOLÁS:

Ha rövid szőrű cicád van, nem kell sokat bajlódni az ápolással, csak a tavaszi vedlés időszakában kell átkéfélni a bundáját, így könnyebben megszabadul az elhasználódott szőrtől, és az otthoni bútor sem lesz csupa macskaszőr.

Más a helyzet a *perzsacicákkal*, az ő bundájuk több kezelést igényel, napi fésülést, heti fürdetést, bár ezzel a téli hidegben vigyázni kell, és a cica szőrét alaposan meg kell szárítani, nehogy megfázzon.

JÓ TUDNI, HOGY:

A dorombolás általában az elégedtség jele. Amikor a cica farka és a fülei felfelé állnak, a macskusz barátságos hangulatban van.

Leggyakoribb macskafajták:

Cirmos házi cica.

A középső kép perzsacicát ábrázol.

A jobb oldalon amerikai rövid szőrű cicust látsz.

Lábtoll verseny Nyárlőrincen

Sport

A nyárlőrinciek lábtoll versenyt hirdettek november 5-ére. A már hagyományos-
sá vált megmérettetésen rekord számú versenyző indult. Összesen 105 gyermek és serdülő kor-
osztályú
gyerek indult el a Tini Kupán. Az újszásziaknak a sportszarnok előtt volt a gyülekező háromnegyed hattól. A
hűvös idő ellenére is mindenki ott volt a sportszarnokban, és reggel hét órakor már el is indultunk. A verseny
kilenc óra körül kezdődött. A megnyitót a nyárlőrinci Pénzváltó István és Újszászról János bácsi mondta el.
Ezután megkezdődött a nagy megmérettetés. Hét egyesület vett részt, de volt olyan csapatösszeállítás is, ahol
nem egy városból jöttek a versenyzők. **Az éremtáblázat a következő:**

1. A legnagyobb létszámmal érkezett Újszászi VVSE, aki hét arannyal, öt ezüsttel és nyolc bronzal tért haza, összesen húsz érmet szereztünk.
2. A Pusztaszer Piske SE érte el az előkelő második helyezést. Egy arannyal, két ezüsttel és egy bronzal jeleskedtek. Ők négy érmet szereztek.
3. A Nagykanizsa ZSE szerezte meg a harmadik helyet az éremtáblázatban, akik mindössze hárman voltak. Egy-egy érmet szereztek mindhárom fajtából.
4. A negyedik helyet a Cserszegtomaj SK+ Nagykanizsa ZSE vívta ki magának, ők összesen egy aranyat szereztek.
5. Ezt az eredményt a Cserszegtomaj SK és a Nagykanizsa ZSE+ Szeptetnek SE érték el holtversenyben. Mind a ketten egy ezüsttel térhettek haza.
6. A Szeptetnek SE négy bronzal lett gazdagabb a verseny után.
7. A hetedik helyen ugyancsak holtverseny van; a Tápiógyörgye Földváry DSK és az Újszászi VVSE+ Szeptetnek SE között. Mindketten egy- egy bronzérmet szereztek.

Az újszásziak nagyon jól játszottak, ennek ellenére senkinek sem sikerült tripláznia. A gyerekek közül két aranyat szerzett *Hornyak Erzsébet, Csák Vivien, Barta Martin és Farkas Lilla*, közülük mindenki az Újszászi VVSE lábtoll-labdázója. A serdülő korosztályban indulók közül Kunics Rékának (Nagykanizsa ZSE) és *Oslányi Mercédesznek* (Újszászi VVSE) sikerült duplázniuk. A gyermekeknél kétszer is csak újszásziak álltak a dobogón; vegyespárosban és leány párosban. Úgy érzem, jól sikerült az újszásziaknak az évzáró versenye.

Lilla

Recept

Közeleg a karácsony, a téli szünet, a sütkérezés, készülődés időszaka. Az őszi iskolai programok egy részén nektek kellett valamilyen édességet vagy ennivalót elkészíteni, gondolatok csak a haloween éjszakai partira, vagy az Éljen egészségesen projekthez eseményeire. Ezért úgy gondoltuk, ha már ilyen ügyesek vagytok, két receptet is közre adunk, melyek tipikusan karácsonyi süti, és ti is biztosan el tudjátok készíteni, vagy ha még kisebbek vagytok, a szülők segítségével meg tudjátok sütni. Jó munkálkodást és sok éhes szájat kívánunk hozzá!

Zserbó szelet	1 dl tej	20 dkg lekvár
Hozzávalók: (kb. 36 szelethez)	20 dkg margarin	<u>A bevonathoz:</u>
	1 dkg élesztő	4 evőkanál kakaó
	csipetnyi sütőpor	4 evőkanál cukor
<u>A tésztához:</u>	<u>A töltelékhez:</u>	5 dkg vaj
35 dkg liszt	12 dkg darált dió	1 evőkanál tojásfehérje
1 tojás	12 dkg cukor	
5 dkg cukor		

Elkészítés: Az élesztőt langyos tejben egy kockacukorral felfuttatjuk. A lisztet a margarinnal elmorzsoljuk, hozzáöntjük a megkelt élesztőt, a cukrot, a tojást, a csipetnyi sütőport és csipet só, jól összedolgozzuk. A tésztát 3 egyenlő részre osztjuk. Mindegyik lapot kinyújtjuk egy 35x25 cm nagyságú sütőlemez méretére, de a tészta ne érjen egészen a sütőlap széléig, mert a kelésnél és a sütésnél terjeszkedik. Az alsó lapot megkenjük lekvárral, meghintjük a darált dió és a porcukor keverékének a felével. A következő tészta lapot ugyanúgy megtöltjük, a 3 tészta lapot szobahőmérsékleten egy órán át kelesztjük. A sütőt 180 C-fokra (gázsütő 2. fokozat) előmelegítjük. A tészta tetejét megszurkáljuk, és az előmelegített sütőben, lassan sütjük, míg a teteje egyenletes világospiros lesz (kb. 12-15 perc). A megsült tésztát, ha kihűlt, bevonjuk csokoládémázzal.

Ehhez a kakaóport a cukorral és kevés vízzel simára keverjük, és állandóan kevergetve nagyon sűrűre befőzzük. A tűzről levéve beledobjuk a vaját, és addig keverjük, amíg a vaj elolvad. Mielőtt a tésztára öntjük, belekeverjük a tojásfehérjét a már langyosra hűlt mázba, ettől még fényesebbé válik. A tésztára öntjük, elsimítjuk, hagyjuk jól megdermedni. Ehhez néhány órára szükség lesz! Ha kihűlt hosszukás szeletekre vágjuk.

Lili

Beigli

Hozzávalók:

A máktöltelékhez

- 1 kávéskanál őrölt szegfűszeg
- 1 kávéskanál fahéj
- 1 db citrom reszelt héja
- 2 evőkanál méz
- 20 dkg kristálycukor
- 2,5 dl tej
- 40 dkg darált mák
- 8 dkg mazsola

A tésztához

- 4 dl tej
- 1 csipet só
- 6 dkg kristálycukor
- 2 db tojás
- 3 dkg élesztő
- 1 kg finomliszt
- 50 dkg margarin

A diótöltelékhez

- 1 db citrom reszelt héja
- 1 kávéskanál fahéj

- 8 dkg mazsola
- 1 evőkanál méz
- 2 dl tej
- 20 dkg kristálycukor
- 40 dkg darált dió

Elkészítés:

A lisztet átszitáljuk, az élesztőt kevés cukros langyos tejbe morzsoljuk. A lisztet a margarinnal, a cukorral és a sóval, valamint a megkelt kovással és a megmaradt tejjel sima tésztává gyúrjuk. Letakarva, kb. 30 percig pihentetjük. A tésztát 6 egyforma részre osztjuk és téglalapokká nyújtjuk. Dió- vagy máktöltelékkel kenünk rá, és összesodorjuk. A rudakat margarinnal kikent sütőlapra, egymástól kis távolságra elhelyezzük és mindegyiket 3-3 helyen megszurjuk.

Egy egész tojást és egy tojássárgáját felferünk, bekenjük vele a tészta rudakat és hagyjuk meleg helyen megszáradni. Ismét bekenjük és hagyjuk megszáradni. Előmelegített sütőben, mérsékelt hőmérsékleten megsütjük. Szép repedezett kell, hogy legyen.

Diótöltelék készítése: a tejet felforraljuk a cukorral és leforrázzuk vele a darált diót. Belerakjuk a mazsolát, a mézet és a reszelt citromhéjat. Állandó keverés közben átforraljuk. 1-2 evőkanál lekvárt adunk hozzá. Ha túl híg, akkor kevés zsemlemorzsát tehetünk még bele.

Máktöltelék készítése: a tejet felforraljuk és leforrázzuk vele a darált mákot. Belekeverjük a mazsolát, a mézet és a fűszereket. Állandó keverés közben felforraljuk. Ízlés szerint 1-2 evőkanál lekvárt tehetünk hozzá.

JÓ BÍBELŐDÉST ÉS JÓ ÉTVÁGYAT KÍVÁNOK HOZZÁ!

Ildikó

Ötlettár

Vágj ki csomagoló papírból 8 db szabályos négyszöget. Hajtsd kétszer félbe, így kapsz egy háromszöget. (Alsó képek mutatják balról jobbra.) Majd vágd be a képen látható módon 2-szer háromnegyedig, a duplán hajtott részen kezd. Majd összeragasztod a középső részt visszajára, én celluxszal tettem. Utána a másik két részt is ragaszd össze viszont ezt már a színére. Megcsinálad mind a 8 kivágott négyszöget így ragasztva. Majd két oldalú ragasztóval egymáshoz ragasztjuk az elemeket.

Közepét is két oldalú ragasztóval egymáshoz rögzítet, így adja ki a kerek formáját. Íme az elkészült pihe. Jó munkálkodást kívánunk hozzá.

Ildikó

Karácsonyi ajándék tippek

Közeleg a karácsony, és már mindenki azon gondolkodik, hogy mit ajándékozzon a szeretteinek a szeretet ünnepe alkalmából. Ezért arra gondoltunk, hogy adunk pár tippet.

Aki saját készítésű tárggyal szeretné meglepni a szeretteit, azoknak a következőket javasoljuk:

- ☉ saját kézzel könnyen elkészíthető fotóalbum vagy képerkeret
- ☉ nem túl bonyolult kötött dolgok (pl.: sál, sapka)
- ☉ kihímezett díszes párna.

Akinek nincs kedve vagy ideje saját kezűleg ajándékot készíteni, annak ezeket a tárgyakat ajánljuk:

- ☉ ékszer vagy valamilyen kiegészítő
- ☉ fényképes fali óra
- ☉ elektronikai tárgyak (pl.: mp3 vagy mp4 lejátszó, telefon)
- ☉ élményajándék
- ☉ egy szép festmény
- ☉ könyv.

Vali

Óvodások beszélgetnek:

- Milyen karácsonyfátok van?
- Műanyag!
- És járt nálatok a Mikulás?
- Igen, de az se volt igazi.

Pistike rohan az anyjához:

- Anya, anya, ég a karácsonyfa!
- Az nem ég, hanem világít kisfiam!

Úgy 10 perc múlva:

- Anya, gyere, mert most már a függöny is világít!

- Hallom, letartóztatták a férjedet.

- Igen. Az idén túl korán kezdte meg a karácsonyi bevásárlást.
- Hogyan? Hiszen már majdnem karácsony van!
- Úgy értem, mielőtt még az üzlet kinyitott volna...

Humor

Két oroszlán megy a sivatagban. Megszólal az egyik:

- Jaj, de messze van még karácsony!
- Erre másik:
- Te hülye! Mi nem is arra megyünk!

Móricka nagyon boldog, hogy ma van karácsony. Megkérdezi az anyjától:

- Ugye nagyon sok ajándékot kapok?
- Nem hallottál még arról, hogy sokkal jobb adni, mint kapni?
- Jó, akkor adjál!

Niki, Szandi, Bogi

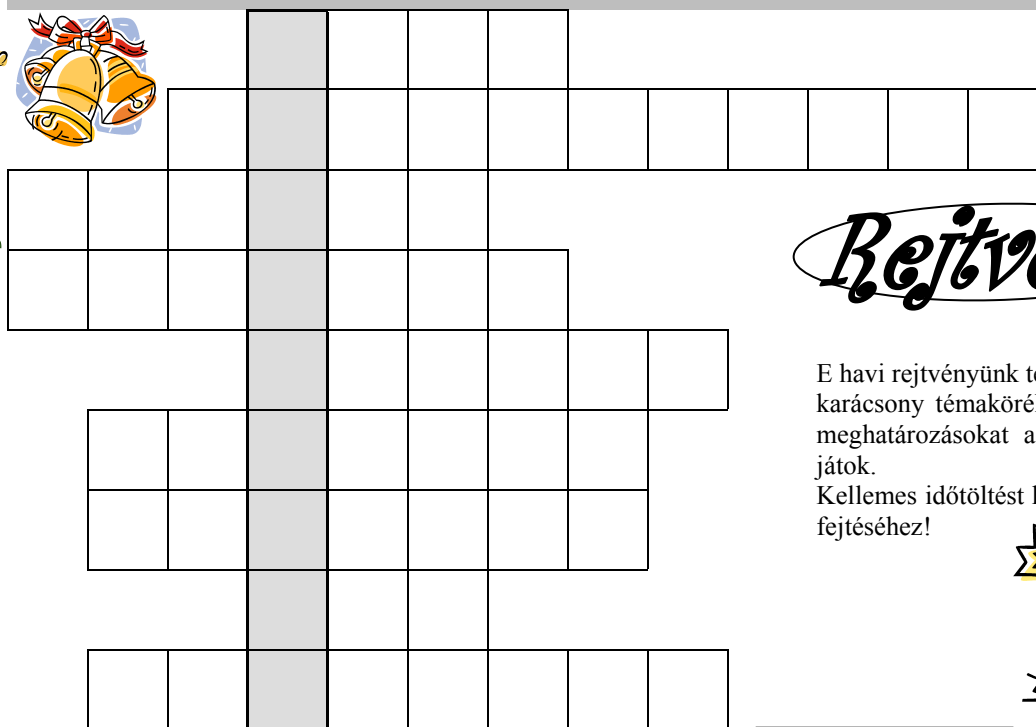
Szókereső

A szókeresőben az ünnephez, a télhez kapcsolódó szavakat rejtettünk el. Megtaláld őket? Segítségképpen megadjuk a kihúzandó szavak jegyzékét. Jó szórakozást!

karácsony, gyertya, ajándék, szeretet, hó, hóember, hógolyó, télapó, szaloncukor, december, tél, dísz, karácsonyfa, újév, szánkó, korcsolya, siléc, szent, szenteste, sí

Szandi

H	Ó	G	O	L	Y	Ó	G	A	S	I	K
P	Á	F	G	Z	Í	R	Y	X	Z	W	A
Ü	Ő	Q	S	Z	E	R	E	T	E	T	R
C	V	S	Z	N	Ú	M	R	D	N	K	Á
K	Y	Z	E	Í	J	L	T	E	T	O	C
A	J	Á	N	D	É	K	Y	C	E	R	S
R	C	N	T	Ö	V	Ó	A	E	S	C	O
Á	É	K	Ű	K	T	T	Ü	M	T	S	N
C	L	Ó	P	A	L	É	T	B	E	O	Y
S	Í	D	É	T	R	L	Ő	E	K	L	F
O	S	Í	A	H	U	S	Á	R	Ű	Y	A
N	I	S	H	Ó	E	M	B	E	R	A	X
Y	S	Z	A	L	O	N	C	U	K	O	R

Rejtvény

E havi rejtvényünk természetesen a karácsony témaköréhez tartozik, a meghatározásokat alább olvashatjátok. Kellemes időtöltést kívánunk megfektetéséhez!

A meghatározások:

1. ... Mária, Jézus anyja.
2. Az óév utolsó napjának közismert neve.
3. A karácsonyt megelőző 4 vasárnap, a várakozás időszaka.
4. Ezt hozza a Jézuska.
5. December 6-án jön és ajándékot hoz.
6. A koszorún ezt gyűjtjük meg.
7. Fejezd be: adventi ...
8. Az őszi és a tavasz közötti évszak.
9. Ennek az ünnepe a karácsony.

Főként alsó tagozatosak figyelmébe ajánljuk:
Színezzétek ki a koszorút, ezzel tegyétek egyedivé!

Színezz!

Szandi és Lilla

Áldott, békés, boldog karácsonyt kívánunk minden kedves olvasónknak.
Találkozunk az új esztendőben.

Szilvike néni és a diákújságírók:-)

Felelős kiadó: Bogárné Simon Klára

Felelős szerkesztő: Pap Szilvia

Készítették: Újszászi Nevelési Központ, Vörösmarty Mihály Általános Iskola újságíró szakkörének tagjai: Retter Barbara, Dóka Lili, Lakatos Margit, Fülöp Áldáska, Fehér Valéria, Hornyák Erzsébet, Molnár Emese, Vigh Dorottya, Czákó Nikolett, Nagy Ildikó, Molnár Bianka, Rafael Liliána, Farkas Lilla, Kerekes Boglárka, Kovács Szandra

Külső munkatársak: Kovács Eszter

Cím: 5052 Újszász, Kossuth út. 13.

Email: miirtuk@gmail.com